ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)
&
Special Olympics Hellas

Η **Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)** και τα **Special Olympics Hellas**, εφεξής από κοινού «τα Μέρη», αναγνωρίζοντας τη σημασία της συμπερίληψης και της ισότιμης συμμετοχής των ατόμων με νοητική αναπηρία στην κοινωνική και αθλητική ζωή και τον σημαντικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και των ίσων ευκαιριών, **συμφωνούν και συνομολογούν τα ακόλουθα:**

ΑΡΘΡΟ 1
Αντικείμενο και Σκοπός

1. Αντικείμενο του παρόντος Μνημονίου είναι η ανάπτυξη πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της ΚΕΔΕ και των Special Olympics Hellas για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της ισότιμης συμμετοχής των ατόμων με νοητική αναπηρία μέσω του αθλητισμού.
2. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, επιδιώκεται η ενεργοποίηση και συμμετοχή των Δήμων της χώρας, με την αξιοποίηση, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τις δυνατότητές τους, των δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων, κοινωνικών δομών και τοπικών δικτύων.
3. Η συνεργασία αποσκοπεί ιδίως στην ανάπτυξη και διευκόλυνση δράσεων αθλητικού, κοινωνικού και πολιτιστικού χαρακτήρα που ενισχύουν τη συμμετοχή και την ένταξη των ατόμων με νοητική αναπηρία στις τοπικές κοινωνίες.

ΑΡΘΡΟ 2
Πεδία Συνεργασίας

Τα Μέρη δύνανται να συνεργάζονται ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

α) Ενημέρωση και κινητοποίηση των Δήμων για τη συμμετοχή τους σε δράσεις των Special Olympics Hellas
β) Ανάπτυξη δικτύου συνεργαζόμενων Δήμων
γ) Αξιοποίηση δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων και κατάλληλων χώρων
δ) Ανάπτυξη προγραμμάτων αθλητισμού χωρίς αποκλεισμούς και όπου ενδείκνυται, **Unified Sports®**
ε) Δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης
στ) Ανάπτυξη και ενίσχυση του εθελοντισμού σε τοπικό επίπεδο
ζ) Ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών
η) Διοργάνωση Τοπικών, Περιφερειακών και Πανελλαδικών δράσεων

ΑΡΘΡΟ 3
Ρόλος και Συμβολή της ΚΕΔΕ

Η ΚΕΔΕ, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου, δύναται:

1. Να ενημερώνει τους Δήμους για τους σκοπούς και τις δυνατότητες της συνεργασίας και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή τους σε δράσεις κοινωνικής ένταξης και συμπερίληψης.
2. Να διευκολύνει την επικοινωνία και τη δικτύωση μεταξύ των Special Olympics Hellas και των Δήμων.
3. Να υποστηρίζει την ανάδειξη καλών πρακτικών και πρωτοβουλιών των Δήμων.
4. Να συμβάλλει, κατά περίπτωση, στη διοργάνωση ενημερωτικών, Εκπαιδευτικών, Περιφερειακών και Πανελλαδικών δράσεων.
5. Να συμμετέχει στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης και Συντονισμού του άρθρου 7.

ΑΡΘΡΟ 4
Ρόλος και Συμβολή των Special Olympics Hellas

Τα Special Olympics Hellas, στο πλαίσιο της αποστολής και της τεχνογνωσίας τους, δύνανται:

1. Να παρέχουν τεχνογνωσία και καθοδήγηση για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των σχετικών δράσεων.
2. Να ενημερώνουν την ΚΕΔΕ και τους συνεργαζόμενους Δήμους για τα διαθέσιμα προγράμματα και τις προϋποθέσεις συμμετοχής.
3. Να παρέχουν, όπου είναι εφικτό, εκπαιδευτικό, ενημερωτικό και υποστηρικτικό υλικό.
4. Να συμβάλλουν στην εκπαίδευση στελεχών, εργαζομένων, προπονητών, εθελοντών.

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΣΕΛ. 2)

ΑΡΘΡΟ 5
Δίκτυο Συνεργαζόμενων Δήμων

1. Στο πλαίσιο του παρόντος δύναται να συγκροτηθεί «Δίκτυο Συνεργαζόμενων Δήμων για την Ένταξη μέσω του Αθλητισμού και των Special Olympics», ως ανοικτό πλαίσιο συμμετοχής των Δήμων που επιθυμούν να αναπτύξουν ή να υποστηρίξουν δράσεις κοινωνικής ένταξης και συμπερίληψης.
2. Η συμμετοχή των Δήμων μπορεί να περιλαμβάνει, ενδεικτικά, τη διοργάνωση ή φιλοξενία αθλητικών και κοινωνικών δράσεων, την αξιοποίηση δημοτικών υποδομών, την ανάπτυξη προγραμμάτων **Unified Sports®**, την ενίσχυση του εθελοντισμού και τη συμμετοχή σε ενημερωτικές, εκπαιδευτικές, περιφερειακές ή πανελλαδικές δράσεις.
3. Οι Δήμοι δύνανται να ορίζουν πρόσωπο επικοινωνίας για τον συντονισμό της συμμετοχής τους. Η ΚΕΔΕ και τα Special Olympics Hellas υποστηρίζουν τη λειτουργία και τη δικτύωση των συμμετεχόντων Δήμων.

ΑΡΘΡΟ 6
Εκπαίδευση, Εθελοντισμός και Κοινωνική Ενδυνάμωση

Τα Μέρη αναγνωρίζουν ως βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας την ενεργό συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και επιδιώκουν:

1. Ενημέρωση και εκπαίδευση των προσώπων που συμμετέχουν στις δράσεις
2. Ανάπτυξη τοπικών δικτύων εθελοντών και την ενθάρρυνση της συμμετοχής των νέων
3. Προώθηση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, της αποδοχής, της αυτοπεποίθησης και της ισότιμης συμμετοχής.

ΑΡΘΡΟ 7
Κοινή Επιτροπή παρακολούθησης και συντονισμού

1. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής και τον συντονισμό των δράσεων του παρόντος συστήνεται Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης και Συντονισμού
2. Η Επιτροπή αποτελείται από τρείς εκπροσώπους της ΚΕΔΕ και τρεις εκπροσώπους των Special Olympics Hellas.
3. Η Επιτροπή έχει ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
   α) Προγραμματισμός των δράσεων
   β) Παρακολούθηση της συμμετοχής των Δήμων
   γ) Αξιολόγηση της πορείας της συνεργασίας
   δ) Υποβολή προτάσεων για νέες δράσεις
   ε) Καταγραφή και ανάδειξη καλών πρακτικών
   στ) Κατάρτιση ετήσιου απολογισμού
4. Η Επιτροπή δύναται να καλεί, κατά περίπτωση, εκπροσώπους Δήμων, αθλητικών φορέων, επιστημονικών ή άλλων οργανισμών, εφόσον η συμμετοχή τους κρίνεται χρήσιμη για την επίτευξη των σκοπών του Μνημονίου.

ΑΡΘΡΟ 8
Ετήσιο Σχέδιο Δράσης και Αξιολόγηση

1. Για την εφαρμογή του παρόντος δύναται να καταρτίζεται **Ετήσιο Σχέδιο Δράσης**, στο οποίο προσδιορίζονται οι βασικές δράσεις, το χρονοδιάγραμμα, οι συμμετέχοντες Δήμοι και οι αναγκαίες οργανωτικές ενέργειες.
2. Η πορεία της συνεργασίας δύναται να αξιολογείται με βάση, ιδίως, τον αριθμό των συμμετεχόντων Δήμων, τις δράσεις που υλοποιήθηκαν, τη συμμετοχή των ατόμων με νοητική αναπηρία, τη συμμετοχή εθελοντών και την ανταπόκριση της τοπικής κοινωνίας.

ΑΡΘΡΟ 9
Ενημέρωση και Επικοινωνία

1. Τα Μέρη συνεργάζονται για την ενημέρωση και την προβολή των κοινών δράσεων και των αποτελεσμάτων της συνεργασίας.
2. Η χρήση της ονομασίας, του λογοτύπου και των λοιπών διακριτικών γνωρισμάτων κάθε Μέρους πραγματοποιείται κατόπιν προηγούμενης συνεννόησης και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και οδηγίες του εκάστοτε Μέρους.
3. Τα Μέρη δύνανται να αναδεικνύουν καλές πρακτικές και αποτελέσματα των Δήμων που συμμετέχουν στη συνεργασία.

ΑΡΘΡΟ 10
Διάρκεια - Τροποποίηση - Λύση

1. Το παρόν Μνημόνιο Συνεργασίας τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής του και παραμένει σε ισχύ μέχρις ότου οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη γνωστοποιήσει εγγράφως στο άλλο μέρος την πρόθεσή του να το λύσει ή να το καταγγείλει.

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΣΕΛ. 3)

2. Οποιαδήποτε τροποποίηση των όρων του παρόντος ισχύει μόνο εφόσον καταρτιστεί εγγράφως και υπογραφεί από αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.
3. Κάθε Μέρος δύναται να καταγγείλει το παρόν Μνημόνιο με έγγραφη γνωστοποίηση προς το άλλο Μέρος.
4. Η λύση του Μνημονίου δεν επηρεάζει δράσεις που έχουν ήδη συμφωνηθεί και βρίσκονται σε εξέλιξη, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά από τα Μέρη.
5. Το παρόν Μνημόνιο Συνεργασίας, καθώς και το συνημμένο σε αυτό Παράρτημα συντάσσονται σε τέσσερα (4) πρωτότυπα αντίγραφα, εκ των οποίων δύο (2) λαμβάνει η ΚΕΔΕ και δύο (2) τα Special Olympics Hellas.

ΑΡΘΡΟ 11

Οικονομικές Διατάξεις

1. Το παρόν Μνημόνιο δεν δημιουργεί αυτοτελώς οικονομική υποχρέωση για οποιοδήποτε από τα Μέρη.
2. Κάθε Μέρος αναλαμβάνει τις δαπάνες που αφορούν τις δικές του ενέργειες, σύμφωνα με τις δυνατότητές του και το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο.
3. Τυχόν ειδικές οικονομικές ή οργανωτικές ρυθμίσεις για επιμέρους δράσεις καθορίζονται με ειδικότερη έγγραφη συμφωνία των αρμόδιων οργάνων των Μερών.
4. Η συμμετοχή των Δήμων σε επιμέρους δράσεις πραγματοποιείται σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων τους.

ΑΡΘΡΟ 12

Τελικές Διατάξεις

1. Το παρόν Μνημόνιο αποτυπώνει το κοινό πλαίσιο συνεργασίας και πρόθεσης των Μερών για την επίτευξη των συμφωνηθέντων σκοπών.
2. Δεν δημιουργεί εταιρική σχέση, σχέση εντολής ή άλλη νομική σχέση μεταξύ των Μερών πέραν όσων ρητά προβλέπονται σε αυτό.
3. Τα Μέρη δηλώνουν ότι θα συνεργάζονται με πνεύμα καλής πίστης, αμοιβαίου σεβασμού και διαφάνειας, με γνώμονα την προώθηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς.
4. Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται ειδικώς στο παρόν, εφαρμόζεται το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, συντάχθηκε το παρόν Σύμφωνο και υπογράφηκε σε τέσσερα (4) αντίγραφα.

Αθήνα, 6 Νοεμβρίου 2026

Πρόεδρος
Special Olympics Hellas

Διονύσιος Κοδέλλας
Πρέσβυς ε.τ.

Πρόεδρος
Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας

Λάζαρος Κυρίζογλου

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΣΕΛ. 4)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Το παρόν Παράρτημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και των Special Olympics Hellas και καθορίζει το πλαίσιο ενεργοποίησης των Δήμων για την ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων με νοητική αναπηρία στην αθλητική και κοινωνική ζωή, με βάση τις δυνατότητες, τις υποδομές και τις ανάγκες κάθε τοπικής κοινωνίας.

Α. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Η ΚΕΔΕ, σε συνεργασία με τα Special Olympics Hellas, ενημερώνει τους Δήμους για τους στόχους του Μνημονίου, τα διαθέσιμα προγράμματα, τις δυνατότητες αξιοποίησης δημοτικών εγκαταστάσεων και ανάπτυξης τοπικών δράσεων, καθώς και τη συμμετοχή εθελοντών και τοπικών φορέων.
Οι ενδιαφερόμενοι Δήμοι δύνανται να υποβάλλουν Δήλωση Ενδιαφέροντος, στην οποία καταγράφονται συνοπτικά οι διαθέσιμες δομές και υποδομές, οι υφιστάμενες δράσεις, οι προτεινόμενες πρωτοβουλίες και οι ανάγκες υποστήριξης. Η υποβολή δεν δημιουργεί οικονομική ή άλλη υποχρέωση και αποτελεί έκφραση πρόθεσης συμμετοχής στο Δίκτυο Συνεργαζόμενων Δήμων.

Β. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Κάθε συμμετέχων Δήμος ενθαρρύνεται να ορίζει υπεύθυνο επικοινωνίας, ως σύνδεσμο μεταξύ Δήμου, ΚΕΔΕ και Special Olympics Hellas.
Ακολουθεί, όπου κρίνεται σκόπιμο, συνάντηση προετοιμασίας για την καταγραφή αναγκών και δυνατοτήτων, την αξιοποίηση υποδομών, τη συνεργασία με τοπικούς φορείς και την επιλογή κατάλληλων προγραμμάτων.
Με βάση τα παραπάνω διαμορφώνεται Τοπικό Σχέδιο Δράσης, το οποίο προσδιορίζει τις δράσεις, τον χώρο και τον χρόνο υλοποίησης, τους υπευθύνους, τους συμμετέχοντες και τις ανάγκες υποστήριξης.

Γ. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ

Κάθε Δήμος δύναται να αναπτύσσει μία ή περισσότερες δράσεις, ανάλογα με τις δυνατότητές του, όπως:

- Αθλητικά προγράμματα για άτομα με νοητική αναπηρία και Unified Sports®.
- Εκπαιδευτικές δράσεις για εργαζομένους, προπονητές, εκπαιδευτικούς και εθελοντές.
- Προγράμματα εθελοντισμού και δράσεις για νέους και μαθητές.
- Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και κοινωνικής συμμετοχής.
- Προγράμματα Healthy Athletes, όπου υπάρχει η σχετική δυνατότητα και τεχνογνωσία.
- Άλλες δράσεις που συμφωνούνται μεταξύ του Δήμου και των Special Olympics Hellas.

Πριν από την υλοποίηση, δύναται να παρέχεται κατάλληλη ενημέρωση ή εκπαίδευση του εμπλεκόμενου προσωπικού και των εθελοντών, με στόχο τη δημιουργία ασφαλούς, προσβάσιμου και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος.
Βασική επιδίωξη είναι η ανάπτυξη σταθερών και επαναλαμβανόμενων ευκαιριών συμμετοχής και όχι αποκλειστικά η διοργάνωση μεμονωμένων εκδηλώσεων.

Δ. ΤΟΠΙΚΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι Δήμοι ενθαρρύνονται να αναπτύσσουν τοπικά δίκτυα συνεργασίας με αθλητικούς συλλόγους, σχολεία, κοινωνικές δομές, φορείς ατόμων με αναπηρία, συλλόγους γονέων, επαγγελματίες υγείας και άθλησης, εθελοντικές οργανώσεις, επιχειρήσεις και άλλους τοπικούς φορείς.
Στόχος είναι η δημιουργία ενός βιώσιμου οικοσυστήματος συμπερίληψης, με κοινή ευθύνη της τοπικής κοινωνίας για την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με νοητική αναπηρία.

Ε. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι συμμετέχοντες Δήμοι ενθαρρύνονται να υποβάλλουν ετήσιο σύντομο απολογισμό, με στοιχεία για τις δράσεις, τους συμμετέχοντες, τους εθελοντές, τους συνεργαζόμενους φορείς, τις υποδομές που αξιοποιήθηκαν, τα αποτελέσματα και τις προτάσεις βελτίωσης.
Η παρακολούθηση της εφαρμογής δύναται να βασίζεται, ενδεικτικά, στους ακόλουθους δείκτες:

- Αριθμός Δήμων που ενημερώθηκαν, εκδήλωσαν ενδιαφέρον και υλοποίησαν δράσεις.
- Αριθμός και είδος δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των Unified Sports®.
- Αριθμός συμμετεχόντων ατόμων με νοητική αναπηρία και εθελοντών.
- Αριθμός συνεργαζόμενων φορέων και αξιοποιούμενων δημοτικών εγκαταστάσεων.
- Αριθμός εκπαιδευτικών δράσεων και καλών πρακτικών που αναδείχθηκαν.

Οι δείκτες μπορούν να αναθεωρούνται ή να συμπληρώνονται από την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία αξιοποιεί τα στοιχεία για τη συνολική αξιολόγηση της συνεργασίας.

ΣΤ. ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Η ΚΕΔΕ και τα Special Olympics Hellas επιδιώκουν την ανταλλαγή εμπειριών και την ανάδειξη επιτυχημένων δράσεων μέσω συναντήσεων, ημερίδων, θεματικών εργαστηρίων, παρουσιάσεων και κοινών πρωτοβουλιών.
Μέσω της συνεργασίας «Δήμος προς Δήμο» επιδιώκεται η διάδοση και προσαρμογή καλών πρακτικών, καθώς και η σταδιακή διεύρυνση του Δικτύου Συνεργαζόμενων Δήμων.

Ζ. ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΔΗΜΩΝ

Για την παρακολούθηση της προόδου, προβλέπονται ενδεικτικά τρία επίπεδα συμμετοχής:

1. **Δήμος Ενδιαφέροντος:** Έχει ενημερωθεί και έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον συμμετοχής.
2. **Συνεργαζόμενος Δήμος:** Έχει καταρτίσει Τοπικό Σχέδιο Δράσης και έχει υλοποιήσει τουλάχιστον μία δράση.
3. **Δήμος - Πρότυπο Συμπερίληψης:** Έχει αναπτύξει σταθερές δράσεις, ενεργό τοπικό δίκτυο και καλές πρακτικές που μπορούν να αξιοποιηθούν από άλλους Δήμους.

Τα επίπεδα δεν έχουν αξιολογικό ή ανταγωνιστικό χαρακτήρα, αλλά αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της σταδιακής ανάπτυξης και συμμετοχής.

Η. ΕΤΗΣΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η εφαρμογή του πλαισίου ακολουθεί ενδεικτικά έναν επαναλαμβανόμενο ετήσιο κύκλο:
Ενημέρωση Δήμων → Εκδήλωση ενδιαφέροντος → Σχεδιασμός → Εκπαίδευση και προετοιμασία → Υλοποίηση δράσεων → Αξιολόγηση → Ανάδειξη καλών πρακτικών → Σχεδιασμός επόμενης περιόδου.
Η διαδικασία αυτή επιτρέπει τη συνεχή βελτίωση των δράσεων και τη σταδιακή επέκταση του Δικτύου.

Θ. ΚΟΙΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Τελικός στόχος της συνεργασίας ΚΕΔΕ και Special Olympics Hellas είναι η σταδιακή δημιουργία ενός πανελλαδικού δικτύου Δήμων χωρίς αποκλεισμούς, που προσφέρει στα άτομα με νοητική αναπηρία ουσιαστικές ευκαιρίες άθλησης, κοινωνικής συμμετοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων και ισότιμης ένταξης στην κοινωνική ζωή.
Η επίτευξη του στόχου προϋποθέτει τη μεταφορά της συνεργασίας από το κεντρικό επίπεδο στην καθημερινότητα των τοπικών κοινωνιών, με ενεργό ρόλο των Δήμων, των σχολείων, των αθλητικών χώρων και των τοπικών φορέων.